

Ki fejtí nekünk e' kérdést meg? . . . „én!“
 — Szól 'a' föntisztelt' sírvájó egyén —

'S nyomában roppant tarka néptömeg,
 Mig egy 'burjános' dombnál állá meg.

'Dologra most! — a' gazzal félre hát!
 Tisztára a' költő végső lakát! . . .

'S a' 'ronggygal' el amott! — „De sulyja van:
 Egy fonnyadt gyermek halt meg burkiban.“

'Aligha 'éhhálál' nem ölte meg . .
 Boldogtalan fiú! kié lehet? —

„Ezé la! sirban itt, uram bocsáss!“
 — Szólt 's elczipelte a' sírkertkapás —

'No már ki hitte volna! — nemde még
 Minap kenyérért hogy rimázkodék.

Ej ej! — de most — dologra, emberek!
 Mig itt sopánkodunk, időnk pereg; —

Még estig a' szobornak állni kell;
 Minél előbb már hadd hirdesse jel:'

„Hogy e' hon 's e' méltánylat százada
 Nagy költőjének 'emlékjelt' ada.“

E m ő d y.

U T I J E G Y Z E T E K.

(Folytatás.)

Pelsőczön, hol Gömörmegye gyűlései tartatnak, szívtart vettem.

— Majd papírba tekerem, szólt a' boltos.

— Oh, nem szükség

— De kérem, csak tessék időt adni; nem fognak úgy megszáradni

Aggtelekre érven, vezetőt hívtam 's fáklyákkal ellátva magunkat, elindulánk a' barlangba, melyet Baradlának neveznek ottan, 's melly mindjárt a' falu mellett van. A' kálvinista rector künn ácsorgott a' ház előtt; vezetőm meghívására ő is hozzánk szegődött. Bementünk.

Oh, ti szűkkeblű emberek, kik mindenben, örökké szabályokat kerestek és állítottok, jertek ide és boruljatok térdre a' szabálytalanság remeke előtt!

'S mi az a' szabály? semmi más, mint a' sánta középszerűség mankója.

Soká tűnődtem: mint eredhetett e' barlang?

És kitaláltam.

Mikor a' mennyországból kiebrudalták a' pártos angyalokat, itt kezdték jövedöbéli lakásukat, a' poklot, ázni; azonban itt nem boldogulván, másfelé fordultak. Képzeltetni, mint fáradtak a' szegény ördögök e' sikeretlen munkában, izzadságuk még most is csepeg e' félig kész pokol oldalairól és tetejéről.

Mint említém, a' falubeli rector is velünk járt. Ezt a' fiatal embert meglepem, gondoltam, a' barlang belső végéhez érve, hol a' látogatók fölkarcolják neveiket. Bevéstem hát nagy betűkkel én is nevemet.

— Tán el sem lehet olvasni? kérdezém, csak azért, hogy oda nézzen és bámuljon.

— Oh igen, felelt ő, el lehet: Petőfi de, irgalmatosságos egek! ezt olly hidegvérrel, olly minden tiszteletérzés, olly minden meglepetés nélkül mondta ki, mintha ez állt volna ott: Kiribicza Istók, vagy Sujánszky vagy Badacsonyi vagy nem tudom, mi?

A' faluban van egy könyv — mint más efféle helyeken — hova a' látogatók beírják magokat. Vannak aztán itt a' nevek mellett sorok, mik a' barlangban támadt érzelmeket és gondolatokat akarnák tolmácsolni

Oh jaj!

Rozsnyóra késő este értem vissza. Nagy zaj volt egész éjjel a' városban küszöbön állt a' tisztujtás. Ablakom alatt is ollyat-ollyat ordítottak, hogy az egek repedeztek volna bele, ha olly rekedt torkok nem működének vala alkalmasint a' sok szomjazás száritotta ki a' gégeket.

Én politicus nem vagyok, 's így a' tisztujtás annyiból érdekel leginkább, hogy ez alkalommal a' költészet is igénybe vétetik. Többek közt imezen költeményt hallám akkor éjjel a' piacon zengeni:

Van még egy garasom

A nak adom;

Vegyen rajta spárgát,

Akassza föl magát.

Rövid, de fontos . . . mint ama furkósbót, mit a' kortesek hosszú ingujjaik alatt hordoztak, 's mit ők úgy neveztek, hogy: pártfogó.

Következő nap Rimaszombatba mentem a' rozsnyói lutheranus lelkésszel, kinek esztét tisztelni, szívét szeretni tanultam meg. Utolértünk egy fehértollas kortescsapatot. (A' másik párt zöld-ágas volt).

— Majd elfűja a' szél a' kakastollat! kiáltának a' helységekben a' zöld-ágasak az ellenpártiakra.

— Majd megeszi a' cserebogár a' zöldágot! válaszoltak ezek.

— Ki éljen?

— ósy!

— Hát afy?

— afy csak k fi!

— afy hazafi!

— Éljen ósy!

— Bánom is én

És így haladtak kurjogatások közt muzsikaszóval.

Egy csárdánál megállottak. Leszállván a' kocsikról, egy vén kortesnek úgy tet-
szett, mintha ismerné szomszédját.

— Jer ide, öcsém, — ekkép szólalt meg — jer ide, hadd morzsoljalak össze,
... 's érzékeny ölekezés következett. Mi az összemorzsolást illeti, nem hiszem,
hogy a' fenyegetőző jó öreg egy érett szőlőszemet is össze tudott volna morzsolni,
ugy le volt ázva.

Gömörön megháltunk. Itt kettőt találtam, mi figyelmet érdemel: a' torony 's
a' temető.

A' torony tetején van kereszt, csillag és felhold . . . qu' est-ce que cela?

A' temető pedig tán páratlan a' maga nemében. Olly meredek hegyoldalon fek-
szik, hogy a' halottat — kivált sáros időben — kötéllel kell fölhúzni. No, ha megriad
a' föltamadás trombitája, ezek a' szegények borzasztó salto-mortalét fognak csinálni,
mielőtt rendeltetésök helyére jutnának.

A' fogadóban, a' hol háltam, egy lőcsei színlap diszité a' falat — alkalmasint
kép helyett. Többek között ez volt benne: „Magyar színészek által * * * igazgatása
alatt mai napon (à la: nyomtatott ebben az esztendőben) adatik: Tisztujítás — paren-
thesisben alatta: restauratio. — Eredeti vigjáték 4 felvonásban. Irta Nagy Ignác a'
tudóstársaság költségén.“ No lám! azt nem is tudtam, hogy iratnak színművek a' tu-
dóstársaság költségén.

És most haladék nélkül menjünk Rima-Szombatba, hova a' nemesség is begyül
nem sokára. De addig még ugorhatunk egyet . . . Pestig.

Pesten october 10-kén 1844. nagy dolog ment végbe, mit a' világtörténetírók
bizonyára nem fognak említetlen hagyni . . . játszottam a' nemzeti színházban Szig-
ligeti „Szökött katonájá“-ban Gémesy notariust. Azt beszélük, hogy megbuktam benne
. . . de ez nem igaz, mert . . . én nem hiszem. 'S ez, azt tartom, elég ok a' főttebbi
roszindulatu állítás meczáfólasára. Az igaz, hogy e' helyett: „Julesa kisasszony a'
menyasszony“ azt találtam mondani, hogy „Julesa kisasszony a' yölegény“, hanem
ennél bolondabbakat is szokott mondani Lendvay, a' ki pedig meglehetősen színész.
Szóval: nem buktam meg; 's játék után egész diadalérzettel mentem vacsorára a'
Kömllóba. Itt kötöttem barátságot borozás közben két gömöri fiatal emberrel, Sz. La-
jossal, a' ki igen jó fiú, hanem a' felesége még szebb, mint ő; és H. Jancsival, a' kire
az ég úgy árasza mindennemű áldását, mint ő árasztja magába a' bort. — Ebből az
egész históriából pedig, urak, azt akarom kihozni, hogy R.-Szombatba érvén, először is
eme két barátomat iparkodtam megtalálni. És csakugyan akadtam a' megyeház előtt
egy ismerős arcra a' sok idegen között.

— Egy szóra kérem . . . szőlítám meg, őt félrevezetve.

— Tessék.

— Hogy híják őnt?

— H. János . . .

— Hát hisz' ugy ismerjük egymást, én Petőfi . . .

— Te vagy, pajtás? most ismerlek . . .

— Különben nem csoda, ha mindjárt nem ismertünk egymásra; ködös idő volt,
mikor megismerkedtünk 'stb.

Nagyon sajnálnám, ha mindez érdektelen volna a' nyájas olvasó előtt. Én elbe-
széltem, mert előttem igen fontos esemény, miután H. barátom látott el R.-Szombatban
létem alatt szállással, mi nem csekélység tisztujítás idejében, mikor a' galambházak is
meg vannak rakva vendégekkel. H. barátom házánál tettem véletlenül egy nevezetes
föfedezeit: mint kerülheti ki az ember azt a' kellemetlenséget, hogy haja be-
pelyhesedjék?

A' pusztá földön kelle hálai.

Egy éjjel későn érvén szállásomra, minden ágyat megnépesedve találtam, 's így nem maradt egyéb hátra, mint a' földre fekünnöm, mi annyiban meg lett jutalmazva, hogy ez által ama nagy fölfedezésre jutottam.

Egyébiránt a' következő éjjel jó idején hazafelé tartottam, nehogy ismét kénytelen legyek valamit fölfedezni. A' fölfedezések nem magyarnak valók . . . bajlódjanak ezzel más nemzetek.

Az egész tisztujítás példás renddel ment végbe. Kár, hogy esős idő volt.

Esett az eső, a' mit én egyébiránt csak akkor vettem észre, mikor már sarat gázoltam a' piacz közepén, a' hol álltam egész délelőtt . . . mert a' megyeház szélső ablakaiból hölgyek néztek alá, 's én egy hölgy semeit bámultam, melyekből olly tiszta ég mosolygott.

Másnap kineveztettem és fölesküdtem táblabírónak . . . Isten és Gömörmegye kegyelméből.

Már nagy mehetnékem vala Pestre, mellyet elég hálátlan voltam megunni . . . pedig csak ott van maradásom, sehol a' világon máshol, csak a' szép, a' kedves Pesten! Minden lépésem, melly ez utban messzebb, messzebb vitt Pesttől, egy-egy kötélle vált, melly visszahozott, hatalmasan. És mi vonz engemet úgy oda?

Mi?

Minden! és azok a' jó pajtások, a' vidám zajos pajtások 's — egy szomorú, csendes sirhalom.

P e t ő f i S á n d o r.

(Folyt. követ.)

H I R L A P I Ö R.

Pesti divatlap, 15-dik szám.

„Néhány szó a' születési gögről“ T a l a b é r től, jó irányu vezérczikk', melly több más becsületes szándeku felszólalásokkal együtt szinte szaporítja a' rostával vizet meritők számát, mert — fájdalom — alig mondhatni más munkának, daczára hánytorgatott szabadelműségünknek, a' születési, a' czimvadászat 's hasonló ellen intézett beszédeket köztünk. Adja Isten, hogy a' cikkiró minél többeket meggyőzött legyen becsületes szavaival; — melly czél elérése azonban alig fog elősegítenni az által, ha a' maihoz hasonló mottót tűz cikkei fölé. Az olly íróknak, kik attól tartanak, hogy minden mélyebben elemező szó által érthetlenné válandanak egyik vagy másik olvasó előtt, bizvást előre le lehet a' tollat tenniök, mert csakugyan mindig találkozik egyes olvasó, ki még olly egyszerű szót is nehezen ért. De egyesről a' nagy részre, 's még inkább a' műveltebb részre, nem lehet következtetni, ez utolsót kell pedig az írónak szem előtt tartania. Nem lehetlen különbséget tenni a' heraclitusi homály és olly mélység között, mellyet a' mellett fény kísér. „Az oceán virága,“ eredeti beszély O b e r n y i k K á r o l y tól, e' számban befejeztetik. — Midőn jelen őri foglalkozásunkban e' legelső beszélyt rövid bonczolat alá vesszük, szükség némelly ide tartozókat előre bocsájtunk. Három divatlapunk van, mindenike egyszer egy héten, tehát év alatt 52-szer jelenik meg. A' beszélyek mindenik állandó rovatát teszik, mellyek közönségesen két vagy három, ritkán több számon keresztül folytattnak; ezen calculus szerint egy-egy lapnak évenként szüksége van 15—20, mind a' háromnak 50—60 beszélyre, mellyek legtöbbnyire eredeti írók tollából ke-